

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Secvndo. Quales personæ coniugio legitimè copulari possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

DE CONIVG.

Respondeo. Minor est manifestum mendacium, absq; omni verbo Dei. Imo David polygamus adulterium perpetrat. Est igitur effrenis impudentia eiusmoai garrire.

DE SECVNDO.

Quales personæ coniugio legitime copulari possint.

Deus autor boni ordinis & virtutum honestarum, in Coniugio hominum, ordinem quendam & honestatem observari vult, ac punit contrā facientes. Sicut enim homines à bruiis summa sapientia distinxit Deus, ita vult etiam in externa coniunctione ac societate maris & femina, nimis propinquas commixiones vitari. Observandum igitur est, quales personæ, citra Dei offensionem & honestatis lesionem, matrimonium inire possint, nempe ista triplices:

1. *Membris, ad coniugium necessarij preediti.* Nam Eunuchi, & frigidi natura, ad Coniugium non sunt apti, teste Christo Mat. 19. Et hæc quidem, ante contractum coniugium æstimanda sunt. Nam si post contractum & consummatum coniugium, aliquis casus ex violentia quadam, vel morbo accidat, alia ratio est

2. *Ætat*

QVALES.

Aetate ad Coniugium idonea, & mentē
sana praediti. Nam cum matrimonia, utriusq;
consensu libero et recto fieri conueniat, mani-
festum est, antequam aetas ad iudicandum fiat
matura, legitime matrimonium contrahi non
posse. Deinde ipsa natura hominum conside-
randa est, an sit ad eam vitā societate idonea?
Nam contra naturam aliquid suscipere, ab
omni ratione humana abhorret, nihilq; aliud
est, quam ipsi Deo bellum inferre. Nam Deus
paupertate certos annos naturali lege attribuit,
quibus crescere & inualescere debeat, exers
curarum & molestiarum, quas adfert Coniu-
gium. Summus enim labor est, liberos gignere
educare, & economiae curam sustinere, quae qui-
dem non modo maturam sapientiam, verum
etiam iustum corporis robur requirunt, ut
omnibus notum est.

Leges Romanae permittunt masculis con-
trahere matrimonium, quando puberes fiunt,
feminis vero, quando sunt viripotentes, hoc
est, quando Natura sunt idoneae. Instit. lib.
1. tit. 10. Et postea aliquam definitionem
constituit Imperator, pubertatem in masculis
inquit, post decimum quartum annum com-
pletum, initium accipere disposuimus: anti-
quitate Normam in feminis bene positam,
E in

DE CONIUG.

in suo ordine relinquentes, ut post duodecimū annum completum, viripotentes esse credantur. Germani dicunt *M A N B A R*. Idem lib. I. tit. 22.

Sed in hac parte, necesse est ipsius nature qua non mature scit similiter in omnibus, deinde etiam externa honestatis, rationem habere. Est autem honesta consuetudo in Ecclesia Christi, presertim vero in Germanica gente qua ab antiquis temporibus, semper honestatis Cōiugalis amāissima & studiosissima fuit, ut plerumq; adolescentes ante vigesimum annum raro ducant uxores: Virgines verò ante decimum septimum, aut octauum etatis annum, à parentibus raro elocentur, eamq; etatem etiam Terentius, florem ipsum puellarum indicant. Vergilius *A Eneid. 7.* inquit *Iam matura viro, iam plenis nubilis annis.*

Non possunt igitur inter impuberes, coniugia legitime contrahi. De pactionibus verò parentum, deq; impuberum futuro coniugio, suo loco dicendam erit. Amentes vero non habent iudicium, eamq; ob causam, neq; consensus rectus aut legitimus in ipsis esse potest, scilicet ante contractum matrimonium.

§. Qui

QUALLES

Qui in remotioribus ac licitis gradibus
distant, iuxta diuinum ac humanum
iuris. Nam ipsa Natura, honestatis fons, qua-
ritas quidem adhuc scintillas externarum
virtutum habet, omnes homines docet, nimis
propinquas coniunctiones, abominabiles esse.
Deinde Deus ipse quosdam gradus prohibuit,
& penis etiam grauissimis ostendit, se illicitas
coniunctiones serio auersari, ac seuerè punire
in omnibus gentibus. Hæc autem quæ deliba-
mus, gignunt arborem Consanguinitatis &
Affinitatis, atq; consistunt in iure Naturali,
Diuino & civili. Proinde sunt hæc nobis pau-
lisper quantum quidem huic tractationi satis
esset videtur, euoluenda.

Primum autem in genere tenendum est,
rationem personarum, quarum coniunctio
consideratur, gradibus et lineis discerni.

Linea est collatio personarum, ab eodem
supite descendendum, gradibus inter se dis-
tinctarum.

Est autem linea triplex. Ascendentium
Descendentium, & collateralium.

Linea ascendentium est, qua numeran-
tur à filio recta sursum consanguinitatis perso-

4 3 112

DE CONIUG.

aa, vt pater, auus proauus, abauis.

Linea descendentiū est, qua à patre recta deorsum numerantur personæ, ex sanguine ipsius nata, vt filius, nepos, pronepos.

Linea collateralis aut transuersalis est, quando numerantur fratres & sorores & vterius.

Collateralis rursus distinguitur, in Aequalem lineam et inaequalem.

Aequalis, quando ambe, persona equali distantia à communi stipite absunt. Inequalis vero, quando vna persona, stipiti propinquior est altera.

Stipes est persona, à qua distantes personæ, gradibus computantur, vt qui primo loco sequitur stipem, primum gradum constituat & sic consequenter. *Ein Stam.*

Gradus est intervallum personarum à stipite, vt cognoscatur, quàm propè persone sibi inuicem cognatione iunctæ sint. Germanicè *Ein Glied* id est, membrum.

Sunt autem gradus duplices, consanguineorum & affinium. Nam illis duabus rationibus, homines sibi iure diuino & humano sunt

QUALLES.

sunt propinqui, nempe ratione sanguinis naturalis & coniugiorum.

DE NUMERATIONE Graduum.

Ratio numerandi usitata talis est. Stipes nullum constituit gradum. Itaque non numeratur, sed est quasi meta, ad cuius respectum persone numerantur, sursum, deorsum, & ad latera, tum propter matrimonia, tum etiam propter hereditates, ut.

Pater, est stipes seu meta.

Filius est primus in ordine a patre, seu est prima generatio, ideo est in primo gradu.

Nepos est secundus a stipite, vel est in secunda generatione post patrem, ideo est in secundo gradu.

Pronepos in tertio gradu.

Abnepos in quarto gradu.

REGVLAE GENERALES.

I.

II

Quod

DE CONIUG.

Quot sunt persone, tot sunt gradus,
dempto stipite.

II.

Fratres et sorores, in eodem gradu
computantur. Sic de reliquis sibi oppositis.

III.

Quoto gradu due persone in linea col-
laterali, à communi stipite distant, toto gra-
du inter se distant, ut frater et soror primo
gradu distant.

IIII.

Quoto gradu in linea collateralis, remo-
tior distat à communi stipite, toto gradu inter
se distant, ut filius & nepos fratris, secundo
gradu differunt, quia supputatio gradus fit à
remotiori.

DIFFERENTIA CIVI-
lis et Canonice Numera-
tionis.

Ius civile numerat gradus iuxta commu-
nitatem hereditarum.

Ius canonicum iuxta matrimoniorum ra-
tionem.

Ius civile numerat personas, iuxta regulam.
Semper

QVALES.

Semper generata persona gradum adūcit, ut frater et soror sunt in secundo gradu. In iure canonico in primo sunt, quia ibi duae cognatae personae considerantur.

Ius civile stipitem pro primo gradu aestimat, & quidem in ascendenti linea patrem stipitem, in descendenti vero filium stipitem collocat primo gradu.

Ius canonicum stipitem communem non computat, sed primam ab ea generationem, ut liberos, quia prima sunt generatio a parentibus, primum faciunt gradum.

DE CONSANGVINITATIS Gradibus.

Consanguinei siue cognati dicuntur, ab eodem patre seu matre procreati, Blutsgewandte, oder Blutsverwandten.

Consanguinitas est vinculum personarum, ab vno stipite descendentiū carnali propagatione contractum, Consanguinitas autem dicitur quasi sanguinis vnitas, Blutsfreundschaftt, Blutsverwandtschaftt.

E 4

Cognae

DE CONIVG.

Cognatus in genere, ein Wettey/
ein Mog. Sed in specie:

Agnati dicuntur, ex virili sexu
iuncti sanguine, Schwertmagen / die
vom Schwerte.

Cognati, ex linea foeminina con-
sanguinei, Spielmagen / die von der
Spindel / der Mutter Blutsfreunde.

VOCABVLA CON-
SANGVINEORVM.

IN LINEA ASCENDENTE.

7. MAIORES vo-
cantur omnes superiores, Voreltern/
vorfahrn.

6. Tritauus. Tritauia.

5. Atauus. Atauia.

4. Abauus. Abauia.

Vorelder / Elder / Vater vor ober
elder mütter.

3. Proauus ober elder Proauia, ober
vater / vhr anher. elder mütter / vhr-
anfraw.

2. Auus.

QUALLES.

2. Avus. Grosvater / Aufa. Gros
elder vater anher. mutter elder
mutter anfraw.
Pater. Mater.
Filius. Filia.

IN LINEA DES-
cendente.

Pater. Mater.
1. Filius. Filia.
2. Nepos. Enckel / Neptis. Encklin.
Nesse. Nessim. Nissel.
3. Pronepos. Under Proneptis.
Nesse. Under
Nissel.
4. Abnepos. Noch Abneptis. Noch
Nesse. Nissel
5. Atnepos. Atneptis.
6. Trinepos Trineptis.
7. MI NO RES seu
posteriores. Nachkömlinge.

IN LINEA COLLA-
teralium.

Patrisratione Collaterales.

E 5 ABPA

DE CONIUG.

ABPATRVS, vel
 Patruus maximus
 Frater abauis.

ABAMITA
 vel Amita maxi-
 ma soror Abauis.

PROPATRVS, frater
 proauis, ober vetter/oberbase
 auis. Obermuhme ober ohem.

PROAMITA

soror pro-
 auis.

PATRVS MAGNVS. AMITA Magna.
 frater Aui. Gros vetter. soror Aui. gros
 Gros base. muhm/gros ohem.

PATRVS, frater
 Patris. vetter.
 Coniunx ipsius
 Base.

AMITA soror
 patris. muhme.
 Maritus eius,
 Ohem.

MATRIS RATIONE
 collateralis.

ABAVVNCVLVS
 vel auunculus maximus
 frater Abauis.

ABMATERTERA,
 vel matertera ma-
 xima, soror Abauis.

PROAVVNCVLVS,
 Frater proauis.

PROMATERTERA
 soror proauis.

AVVNCVLVS Magnus,
 Frater Aui.

MATERTERA magni.
 soror Aui.
 Auus.

QUALIS.

FRATRES,
frater Matris,
Bettex |

MATERTERA,
Matris soror,
Muhine.
μῆτρα δ'ελφῶ.
ἑῶα.
ratis.

μῆτρα δ'ελφῶ
ἑῶα.

Fratrum & sororum
ratione.

PATRUELES
Fratrum liberi
Bruderfinder.
Item Bettern

CONSOBRINI
Sororum, vel sororum
& fratrum liberi.
Schwesterfinder.
Schwestern.
Item Besche.

SOBRINI

Patruelium vel conso-
brinorum liberi.

REGULA.

Fontes prohibitorum graduum sunt: Ius
naturale, quia mentes humana naturaliter
abhorrent nimis propinquas coniunctiones.
Deinde Ius diuinum, quod cum iure Naturæ
conuenit Leuit. 18. 20. Dent. 27. et Ius ci-
uile honestum, naturali diuinoq; congruens.

DE

DE CONIUG.
DE PROHIBITIONE
MOSAICA.

Leuit. 18. 20. Deut. 22.
27.

Prohibiti gradus Consanguinitatis.

Materteram.

Amitam.

Nouercam.

Matrem

Patrem.

Ascendendo.

Patri.

Filius prohibetur
ducere:

Filia prohibetur
nubere.

Descendendo.

Filiam.

Filiam filij & filia.

Nepiem ex filia

In linea transversali.

Filius prohibetur ducere. Sororem ex
Patre vel Matrē
Priuignam ex
Patre.

Prohibiti gradus Affinitatis.
Pater

QVALES.

1.	2.	
<i>Pat. non debet ducere matrem</i>	<i>Frater prohibetur ducere: Uxoris sororem. Fratri uxorem.</i>	<i>Filius prohibetur ducere: Patris Coniugem.</i>

EX hisce interdictis gradibus, etiam similitudo cinando estimari possunt.

Quoto enim gradu in superioribus sit prohibitio, toto etiam in inferioribus.

Deinde has Mosaiica numeratib, non tantum de personis nominatis, sed de paribus quoque, & Vltterius ei annexis, intelligenda est.

TABVLAE,
DE GRADIBVS CON-
sanguinitatis.

VT autem ob oculos versentur gradus consanguinitatis liciti ac prohibiti, visum est tabulas vsitatas appingere. Usitate autem Arbor vocatur, quia ipsa positio seu pictura graduum, arboris speciem representat.

¶

IN LL

DE CONIUG.

IN LINEA TRANSVERSALI.

<i>Proamatam.</i>	<i>promaterteyam.</i>
<i>Amitam</i>	<i>Materteram</i>
<i>magnam.</i>	<i>magnam.</i>
<i>Amitam</i>	<i>Materteram.</i>
<i>Filius ascendendo prohibetur ducere Leuit.</i>	
<i>18. Ratio quia pro parentibus habentur.</i>	
<i>Propatruum.</i>	<i>Proauunculum.</i>
<i>Patruummagnum.</i>	<i>Auunculum magnum</i>
<i>Patruum.</i>	<i>Auunculum.</i>
<i>Filia ascendendo prohibetur ducere.</i>	

DESCENDENDO
prohibentur ducere

<i>Frater</i>	<i>Soror</i>
<i>Filiam fratris</i>	<i>Filium fratris</i>
<i>aut sororis.</i>	<i>aut sororis.</i>
<i>Neptem.</i>	<i>Nepotem.</i>
<i>Proneptem</i>	<i>Pronepotem</i>

Ratio, quia
pro liberis censentur.

REGVLA.

*Inter fratrem & sororem nuptia sunt
prohibita, siue sint de eodem patre, siue de
eadem matre, quia sunt in primo gradu.
Leuit 18.*

DE

QVALES.

DE FRATRUM ET SO-
RORVM LIBERIS.

Pater.

Filius.

Filia.

Nepos.

Neptis.

Pronepos.

Proneptis.

Regulæ.

1. Inter fratrum & sororum LIBE-
ROS, non prohibetur coniugium
iure diuino vel ciuili. Sed iure com-
muni seu obseruatione honestatis,
quæ semper plurimum valere debet.
In secundo tamen gradu in linea inæ-
quali, prohibitæ erant nuptiæ iure di-
uino. Leuit. 18.

2. In vlterioribus personis coniun-
gendis, locū habet honestas, & leges
politice in qualibet honesta gente,
grauī autoritate late & sancitæ.

3. In tertio gradu in linea æquali, as-
liqui permittunt coniugium. In li-
nea vero inæquali minimè, vt:

Pater

DE CONIUG.

Pater, Stipes

1. Iohannes	Simon. 1.
2. Albertus	Catharina. 2.
3. Philippus	

Hic Philippus prohibetur ducere Catharinam, licet in tertio gradu consistant, cum in linea inæquali, inter se dissent.

EXCEPTIO.

IN sacris literis occurrunt quedam exempla singularia, etiam in sanctis, quæ non euertunt regulas traditas, nec licitum est ea imitari. Non enim exemplis, sed regulis iudicandum & viuendum est.

Cain, Seth, proculdubio germanas sorores duxerunt in coniuges, dispensatione Dei singulari, quia aliter fieri initio non potuit.

Abraham in secundo gradu, in linea inæquali duxit coniugem.

THARE

1. Abraham	1. Aram
	2. SARA.
	Jacob

QVALES.

Jacob duas sorores ducit, Leam & Rahel.

BATHVEL.

1. Rebecca

1. Laban.

2. Jacob

2. 2. Lea. Rahel.

IEPHVNNÉ.

Caleb
AXa

Cenas.
Oihoniel.

Isaac in tertio gradu, in linea inequali
Matrimonium inu. & quidem iubente parente.

THARE.

1. Abraham

1. Nahor.

2. Isaac

2. Bathuel.

3. Rebecca.

IN LINEA RECTA.

Regula.

F

76

DE CONIUG.

In Linea recta ascendenti-
um, prohibitum est coniugium, iure genium &
diuino in infinitum, Leuit. 18. 20. Ratio est,
quia loco parentum & liberorum habentur, Ne-
faria autem commixtio in hac linea, appellatur
incestus. Instit. de nuptijs.

Abauiam.	Et in infini-	Abauum.
Proauiam.	tum supra.	Proauum.
Auiam.		Auum.
Matrem.		Patrem.
Filius.		Filia.

Prohibentur ducere ascenden-
do, Leuit. 18.

Prohibentur ducere des-
cendendo.

Pater.		Mater.
Filiam.		Filium.
Nepotem.		Nepotem.
Proneptem.	Et in infini-	Proneptem.
Abnepotem.	tum infra.	Abnepotem.

DE AFFINITATIS
GRADIBVS.

Affini

QVALES

Affinitas est propinquitas per
sonarum, quæ ex iusto Coniugio pro
uenit. Cum enim quispiam vxorem
ducit, vxor & vxoris consanguinei,
sunt mariti consanguineis, & sibi,
affines.

Ceterum affines dicuntur, quia
sibi mutuo, ratione coniugiorum af
fines, quasi contermini seu propinqui
sunt. Affinitas Schwegerschafft. Affis
nis ein Schwager.

VOCABVLA AFFINIVM.

Maritus Eheman/vxor Ehefrau.
Coniunx uterq; dicitur. Sic etiam
Vir pro marito, foemina pro vxore
interdum vsurpatur, quamuis alio
quin sint vocabula sexus. Socer vxor
is pater, Schweger. ΠΕΥΤΕΡΟΣ Socrus
vxoris mater. Schwiger. ΠΕΥΤΕΡΑ ΕΥ
ΠΙΟ mariti pater, qui & socer dicitur.
ΕΥΠΙΟ mariti mater, quæ etiam socrus
appellatur.

F 2

Gener

DE CONIUG.

Gener filiae maritus. Eidem.
Tochter Man.

Nurus filij vxor. Sohns Frau.
Schnur. Leuir mariti frater. ^{das}
Glos mariti soror, & fratris vxor. So-
rorius sororis vir ab aliquibus.
Schwester Man.

Fratria vxor fratris, ein geschwey.
^{die} vxores duorum fratrum vxores. Die
heissen sich Schwestern untereinander.
Vitricus maritus matris. Sed non pa-
ter illis quibus est vitricus. Stieff
Vatter. Nouerca vxor patris, sed non
mater illis, quibus est nouerca. Stieff
Mutter. Priuignus filius vxoris, ex
alio marito, ein Stieff Sohn.

Priuigna filia vxoris ex alio
marito. Ein Stiefftochter.

REGVLAE GENE-
rales.

I.

Corr

QVALES.

Consanguinei mariti, sunt affines uxori,
et consanguinei uxoris, sunt affines marito.
Non igitur late vagatur affinitas.

II.

Consanguinei coniugum viriusq; partis,
non sunt inter se affines. ut matrimonia contra-
here non possint. Hinc duo fratres non prohiben-
tur duas sorores ducere. Item pater ac filius, non
prohibentur ducere matrem & filiam.

III.

Quoio gradu consanguinei uxoris, sunt
et ipsi uxori iure consanguinitatis, eodem gradu
sunt ipsi marito uxoris iure affinitatis, & e con-
tra. vi.

Frater & soror iure consanguinitatis, pri-
mo gradu sibi inuicem propinqui sunt. Ergo
frater uxoris, marito primo gradu affinitatis
iunctus est.

IIII.

Tres sunt species affinitatis.

1. Quando una persona mediante contra-
hatur affinitas, ut quando frater ducit coniugem
et frater prima specie affinitatis iungitur.

F 3 2. Qua

DE CONIUG.

2. Qua sit duabus personis medianibus. Vt quando frater mortua prima, ducit alteram.

3. Qua sit tribus medianibus, Vt quando fratre defuncto, ea nuberet alij.

V.

In iure Canonico, prohibitio est usq; ad quartum gradum inter consanguineos, ita etiam inter affines.

Sed lex Megapolensis est, usq; ad tertium gradum inclusivè, tam in aequali quam in inaequali linea.

Hoc est, Vxor non potest nubere illis, qui marito tertio gradu consanguinitatis iuncti fuerunt, & e contra. In alijs autem regionibus variat ista constitutio. Nam alibi in tertio gradu linea aequali permittitur, in inaequali vero non.

VI.

Maritus & vxor, alter ab alterius consanguineis abstinere debent, ut à proprijs, quia sunt una caro.

TABV.

QVALES
TABVLAE.

DE GRADIBVS AFFI-
NITATIS.

DE LINEA RECTA
ascendendo.

6. *Aniam vitrici.*
aut nouerca.
7. *Aui paterni aut*
materni uxorem. 5. *Proau uxorem.*
4. *Marem vitrici*
aut nouerca. 4. *Proaniam uxoris.*
3. *Nouercam suam.* 3. *Aniam uxoris*
sua.
2. *Sponsam patris.* 2. *Nouercam uxoris.*
1. *Concubinam patris.* 1. *Socrum, sponse*
matrem.

Filius prohibetur ducere ascendendo
omnes, matris rationem habent
tes, respectu sui vxor
ris, vt

Marito proauia.

Auo vitrici aut nouerca.

F A

Marita

ABV

DE CONIUG.

Mario auiæ pa-
terne.

Mario auiæ ma-
terne.

Patri vitrici aui
nouerca.

Sponso matris.

Vitrico suo.

Proauo
mariti.

Auo ma-
tri sui.

Socero.

Vitrico
mariti.

Filia prohibetur nubere ascendendo
omnibus, patris rationem
habentibus.

DE LINEA RECTA
descendendo.

Pater vel vitricus prohibetur
ducere.

Præuignam.

Filiæ sponsam vel
Nurum.

Præuigni uxorem.

Nepotis uxorem.

Neptem ex præuigno.

Pronepotis uxorem.

Proneptem ex præuigno.

Ratio est, quia sunt loco
liberorum.

Mater

QVALES.

Mater seu nouerca prohibetur nubere.

<i>Prinigno.</i>	<i>Genero seu sponso</i>
<i>Prinigna marito.</i>	<i>filia.</i>
<i>Nepoti ex prinigno.</i>	<i>Nepotis marito.</i>
<i>Nepoti ex prinigno.</i>	<i>Proneptis marito.</i>
<i>Pronepti ex prinigno,</i>	
<i>vel prinigna.</i>	

DE LINEA TRANS-
uersali.

<i>Patri magni seu</i>	<i>Amita magna aut</i>
<i>auunculi uxorem.</i>	<i>matertera magna</i>
	<i>marito.</i>
<i>Patri vel auunculi</i>	<i>Amita aut mater-</i>
<i>uxorem.</i>	<i>tera marito.</i>
<i>Sororem soceri aut</i>	<i>Fratri soceri aut</i>
<i>socius.</i>	<i>socius.</i>
<i>Frater prohibetur</i>	<i>Soror prohibetur</i>
<i>ducere</i>	<i>nubere.</i>

ASCENDENDO.

DESCENDENDO.

Frater prohibetur ducere.

F 5

Fratri

DE CONIUG.

Fratri uxorem.
Filij fratris aut
sororis uxorem.
Nepotis ex soro-
re aut fratre
uxorem.

Sororem uxoris.
Filiam fratris aut
sororis uxoris sue.
Nepotem fratris aut
sororis uxoris
sue.

Soror prohibetur nubere.

Sororis sue marito.

Fratri, mariti sui
defuncti.

Filia fratris aut so-
roris sue marito.

Filio fratris aut so-
roris mariti sui.

Nepoti mariti ex
fratre vel sorore.

Nepoti fratris aut
sororis mariti sui.

Summa totius rei, in doctrina de gradibus
consanguinitatis & affinitatis, hisce duabus re-
gulis constringi & absolui potest.

1. In linea ascendentium & descenden-
tium, prohibetur coniugium iure naturali, diuino
& positivo.

2. In linea transversali prohibetur coniugi-
um, usq; ad tertium gradum pro constitutione,
politiarum, vel apud quosdam ad quartum, iu-
re positivo.

CON.

QVALES.
CONTRARIA.

Eunuchos iungere matrimonio, id quod
contra naturam est, & alteri parii est occasio
peccatorum; vel saltem mœsticia perpetua & no-
xia. Alia vero res est, quando post contractum
& consummatum matrimonium, damna acci-
dant, qua vinculum coniugij minime dissolunt.

Impuberes desponsare, nec tam coniugum,
quam opum & potentia coniunctionem atq; aug-
menta spectare, quales quidem desponsationes,
rarissime feliciter cedunt.

Incestæ nuptiæ, quæ in prohibitis gradibus
consanguinitatis, vel affinitatis, contrahuntur.
Quo autem propriori gradu iunguntur, eo fecer-
it & abominabilior est copulatio, grauiorq; po-
na digna, ut Loth ebrinus, cum filiabus incestum
committit. Ruben nonsercam contaminat. Ab-
solon patris concubinas stuprat. Oedipus ma-
trem ducit licet inscius.

Hæc sunt tanta facinora, à quibus omni-
um sanorum pectora abhorrent, & quæ Deus
grauissime punit. Est enim vox Dei perpetua
& immota, Omnis homo ad proximam sangui-
nis sui non accedat. Leuit. 18. Ac testatur Deus,
Ægyptios & Cananitas, propter turpitudines
tales, horribiliter punitos esse.

DE

DE CONIUG.
DE DISPENSATIONIBUS.

Quae iure naturali & diuino sunt prohibita, nulli mortalium licet dispensando violare. Ratio est, quia Deus postulat obedientiam, & puniit violantes ordinem à se sancitum.

In ijs verò, quae iuris positivi sunt, propter graues causas, rectè diiudicatas, dispensatio interdum admitti potest ab ijs, quibus iudicium conuenit. Non enim cuiilibet privato integrum est, leges positiuas graui iudicio constitutas, violare aut mutare pro suo libitu.

In ijs porò casibus matrimonialibus, quibus Papa Romanus, pro pecunia legitime potest dispensare, quilibet pastor aut Magistratus, etiam absq; pecunia potest dispensare. Sed Normae sit verbum Dei, publicae, honestas.

Causae autem dispensationis in ijs, quae iuris positivi sunt, tres numerantur.

1. Ratio publica pacis.
2. Favor liberorum è tali matrimonio procreatorum, ut nimirum legitimi habeantur.
3. Cum infideles, suo inter gentes iure, matrimonio inierunt.

DE